

Risc de Țară Coface: Soliditatea companiilor este afectată de criza sistemică din Europa și riscurile politice din Țările în curs de dezvoltare

Avertisment: Evaluarea riscului de țară Coface măsoară nivelul mediu al neefectuării plăților de către companii, într-o țară dată, în cadrul tranzacțiilor comerciale ale acestora. Nu se referă la datoria suverană. Pentru a determina riscul de țară, Coface combină perspectiva economică, financiară și politică a țării, experiența Coface în plăți și evaluarea climatului de afaceri. Evaluările au o scală de șapte niveluri: A1, A2, A3, A4, B, C și D.

Cu ocazia celei de-a 16-a Conferințe de Risc de Țară, Coface emite în principal un avertisment despre natura sistemică a crizei actuale, al cărei epicentru este zona Euro. În 2012, economia europeană va fi marcată de o rată a recesiunii de -0,1%, în timp ce creșterea se va stabiliza în SUA la +1,6% și va reveni în Japonia la +1,8%. Acest fapt ar trebui să prevină o întoarcere la etapa cea mai dificilă a crizei din 2008-2009, caracterizată printr-o recesiune sincronizată în toate cele trei zone economice avansate. În ansamblu, creșterea în economiile avansate va fi de 1,1% în 2012. Țările în curs de dezvoltare își mențin creșterea, la 5,1%, cu o scădere de 0,6 puncte în PIB, comparativ cu 2011. Economiiile europene în curs de dezvoltare vor fi zonele cele mai expuse la intensificarea crizei Euro atât prin canale comerciale, cât și de credit bancar extern.

În plus, printre riscurile care trebuie monitorizate există o revenire clară a riscurilor politice în țările în curs de dezvoltare.

Companiile europene: victimele noii crize sistemice globale

Intervalul de timp de la a doua jumătate a anului 2009 și până la prima jumătate a anului 2011, a reprezentat o scurtă ameliorare pentru economia mondială. Situația la nivel internațional s-a deteriorat din vara anului 2011 cu înrăutățirea crizei în zona Euro. Coface a observat o deteriorare clară a comportamentului de plată a firmelor în a doua jumătate a anului 2011, cu o creștere abruptă a incidentelor de plată. Pentru anul 2011 în ansamblu, Coface a înregistrat o creștere de 19% a incidentelor de plată pe plan global, cu o creștere deosebit de pregnantă (28%) pentru firme, în zona Euro.

Deteriorarea solidității medii a companiilor demonstrează faptul că această criză ia o nouă direcție și că a atins un nivel sistemic global odată cu intrarea Italiei în recesiune. Situația pare să difere de șocul din 2008 ca rezultat al acestui efect de masă critic, dar și datorită interdependenței financiare mărite și a expunerii băncilor, atât în interiorul, cât și în exteriorul UE, față de datoriile suverane europene.

„Fără nicio reacție rapidă a instituțiilor la criză, prognozele negative de pe piețele financiare au indus o lipsă de încredere a actorilor din economia reală. Oricum, companiile vor fi cele care vor simți repercusiunile acestei crize, deși acestea nu au fost gestionate niciodată atât de bine. În 2012, creșterea economică în scădere din Europa coroborată cu contracția facilităților de credit, ar putea afecta semnificativ riscul de credit al societăților”, subliniază François David, Președintele Coface.

În baza situației deteriorate, Coface a redus clasificarea evaluării sale pentru **Italia** și **Spania** cu un nivel, la **A4**. Italia a devenit vulnerabilă din cauza datoriei publice masive; Spania din cauza nivelului datoriei din sectorul privat al acesteia. Cele două puteri economice din sudul Europei vor suferi, de asemenea, în urma unei restrângeri a activității în 2012. Coface a remarcat o creștere de 50% a incidentelor de plată ale companiilor în cele două țări, de la începutul anului 2011.

Vulnerabilitate mărită a economiilor europene în curs de dezvoltare, la o reducere a cererii în Europa

Economiile europene în curs de dezvoltare vor suferi cel mai mult în urma restrângerii cererii și mișcărilor de finanțare din zona Euro. Dată fiind expunerea acestora la datoria suverană din zona Euro, băncile din Europa Occidentală vor fi obligate să reducă susținerea pentru filialele acestora, ceea ce va afecta acordarea facilităților de credit către firme. Activele deținute de băncile europene acoperă 70% din PIB-ul est-european. Se estimează de asemenea, că o cincime din creșterea din ultimul deceniu în Europa de Est se poate atribui creditului transfrontalier dinamic. Dacă s-ar opri robinetul european de credite, ar rezulta un impact major asupra economiilor europene în curs de dezvoltare, care se confruntă adesea cu un sector privat cu datorii valutare masive.

Creșterea economiilor deschise se va înjumătăți de la 4,1% în 2011 la 2% în 2012. Evaluările A2 ale **Republicii Cehe și Sloveniei**, precum și evaluarea A3 pentru **Slovacia**, au fost plasate sub monitorizare negativă. **Ungaria** se confruntă cu o neîncredere mărită din partea investitorilor și a fost depunctată la **B**. Expunerea la riscurile italiene și slăbiciunea activității care rezultă dintr-un șoc al cursului de schimb valutar, a determinat Coface să depuneteze evaluarea **Croației** la **B**.

Țările în curs de dezvoltare devin victime ale revenirii la riscurile politice

Valul de tulburări politice din Nordul Africii și din Orientul Mijlociu din 2011, a reprezentat un punct de cotitură pentru economiile în curs de dezvoltare, care a anunțat o revenire a riscurilor politice. În 2011, Coface a observat mai multe incidente de plată în urma riscurilor politice. Valul de schimbări de regimuri se poate atribui impulsului inexorabil în voința de a schimba societățile din țările în curs de dezvoltare. Acest fapt reflectă o frustrare economică și politică profundă, susținută de o clasă mijlocie în devenire și schimbări sociale și culturale (accesul la Internet, natalitatea în scădere, călătoriile). În democrațiile în curs de dezvoltare, cum ar fi țările din America Latină, frustrarea se exprimă prin rate mai mari ale criminalității, în timp ce schimbările regimurilor în statele autoritare au loc atunci când responsabilii nu mai sunt în stare să îndeplinească speranțele din ce în ce mai presante ale populației sub aspectul drepturilor politice și accesului la muncă și antreprenoriat.

Procesul actual al transformării politice din regiunea Africii de Nord/ Orientului Mijlociu nu rămâne fără consecințe pentru unele evaluări ale riscului de țară. Evaluarea **Egiptului**, care se confruntă cu presiuni asupra finanțelor publice și a conturilor străine, a fost depunctată la **C**, în primul rând din cauza nesiguranței profunde a situației politice din 2012. **Siria**, depunctată la **D**, trece printr-o situație extrem de tensionată, în care sancțiunile internaționale vor avea un efect advers asupra creșterii economice și a finanțelor publice.

Coface a hotărât să renunțe la monitorizarea pozitivă a evaluării **D** a **Nigeriei**. Guvernarea problematică rămâne un factor-cheie de risc pentru neplată de către entitățile naționale.

România– perspective 2012

Coface a păstrat calificativul privind riscul de țară pentru **România** la **B**, clasă de risc care indică un mediu economic și politic instabil, capabil să afecteze în continuare un istoric al plăților deja sărac. România rămâne vulnerabilă ca urmare a persistenței dezechilibrelor externe și a ajustărilor bugetare insuficiente, în timp ce condițiile de finanțare ar trebui să se înăsprească din nou în 2012 din cauza aversiunii crescute a investitorilor față de risc. Sistemul bancar rămâne afectat de un nivel ridicat al împrumuturilor neperformante.

După o redresare modestă în 2011 generată de exporturi, producție industrială și agricultură, ritmul de creștere economică va încetini în 2012. Exporturile, orientate în proporție de 55% către zona euro aflată în recesiune, se vor contracta. Cu toate acestea, consumul persoanelor fizice va fi susținut de o redresare a venitului disponibil, generată de scăderea șomajului la 7%, sub media UE, și o scădere a inflației permisă de o recoltă bună. Investițiile publice vor putea deveni principalul motor al creșterii într-un context în care necesitățile infrastructurii de transport rămân extrem de importante. Cofinanțarea din fondurile structurale europene, a căror rată de absorbție rămâne cea mai scăzută din UE, va juca un rol cheie în această privință.

Sistemul bancar este afectat de un nivel ridicat al împrumuturilor neperformante (12%). În plus, băncile din zona euro, șubreze de criza datoriei suverane, dețin 72% din activele bancare românești. Ele ar putea fi constrânse să-și reducă semnificativ expunerea pe piețele din Europa centrală cu privire la noile cerințe de lichiditate impuse de Basel III. Ori băncile românești sunt dependente de împrumuturile de la băncile-mamă din cauza insuficienței depozitelor (raportul dintre împrumuturi și depozite se ridică la 120%). Riscul de refinanțare de la băncile-mamă din Grecia, extrem de vulnerabile, și ale căror creanțe reprezintă 12% din PIB-ul României, este deosebit de ridicat. În acest context, reducerea volumului ofertelor de credit ar trebui să se accentueze.

„2012 va fi un an greu pentru economia românească într-un context economic european sumbru, cu o recesiune în zona Euro și o restrângere a creditului pe fondul recapitalizării băncilor străine prezente în România. Pe acest

fond nefavorabil, companiile românești se vor confrunta cu o reducere a cererii la export, o deteriorare a accesului la finanțare, la care se va adăuga un consum intern privat slab, și un nivel al investițiilor precar. Singura șansă pentru o adevărată creștere economică în 2012 este de a vedea o creștere semnificativă în zona investițiilor publice și a gradului de absorbție a fondurilor europene. Fiind și un an electoral, este important ca orice cheltuială să fie orientată spre creștere economică, și să nu alimenteze eventuale dezechilibre.”, a declarat Cristian Ionescu, Country Cluster Manager pentru România, Bulgaria și Slovacia

Contact presă: Iuliana Floricică / 021 231 60 20 / iuliana.floricica@coface.ro

Despre Coface

Grupul Coface, lider mondial în asigurarea creditelor, oferă companiilor din toată lumea soluții pentru gestionarea creanțelor comerciale ale acestora. În 2010, Grupul a publicat o cifră de afaceri consolidată de 1,6 miliarde Euro. 6.400 de angajați din 66 de țări asigură servicii locale în toată lumea. În fiecare trimestru, Coface publică evaluările sale de risc de țară pentru 156 de țări în baza cunoștințelor unice ale acesteia în conduita de plată a firmelor și experiența celor 250 de agenți de asigurare ai acesteia.

În Franța, Coface gestionează garanțiile publice de export în numele statului francez.

Coface este o filială a Natixis al cărei capital social (de categoria I) era de 16,8 miliarde Euro la sfârșitul lunii decembrie 2010.

www.coface.com

ANEXA

MODIFICĂRI ÎN EVALUĂRILE RISCULUI DE ȚARĂ

	Țara	Octombrie 2011	Decizii din ianuarie 2012
Europa Occidentală	Spania	A3↓	A4
	Italia	A3↓	A4
Europa în curs de dezvoltare	Slovenia	A2	A2↓
	Republica Cehă	A2	A2↓
	Slovacia	A3	A3↓
	Croația	A4↓	B
	Ungaria	A4	B
Alte Țări în curs de dezvoltare	Egipt	B↓	C
	Nigeria	D↗	D
	Siria	C↓	D
	Ghana	C	C↗
	Mongolia	D↗	C
	Sierra Leone	D	D↗